

Værd at vide om det åbne land

Formålet med dette informationsblad er at markere særlige forhold i det åbne land, der i lovgivningen er reguleret eller beskyttet. Forhåbentligt vil det spare såvel jordejere som offentlige myndigheder for de udgifter, ærgrelser og besvær, som ellers kan blive resultatet, når overtrædelsen er sket. Vær opmærksom på, at beskrivelsen ikke er udtømmende. Det er altså ikke alt, der står i dette informationsblad.

Læg informationsbladet i traktoren – hæng det på opslagstavlen – giv den til forpagteren – kort sagt ha' det ved hånden. Og spørg gerne din kommune eller din forening, når du er i tvivl. Eller besøg vores hjemmeside.

Beskyttet natur

Ved beskyttet natur (§ 3-områder) forstås blandt andet:

- **Vandhuller og søer** - når de er over 100 m²
- **Overdrev, enge, kystskrænter, gamle grusgrave** - tørre eller fugtige arealer kendetegnet ved græs og mange forskellige plantearter. Disse arealer er typisk ikke i omdrift, men præget af afgræsning eller høslet.
- **Moser og lignende arealer over 2500 m²** - fugtige og våde arealer udenfor omdrift.
- **Strandenge** - fugtige som andre enge med en flora og fauna præget af nærheden til kysten

Små naturområder i sammenhæng med hinanden kan ligeledes være beskyttet. Du må ikke ændre tilstanden i beskyttet natur uden først at have fået en dispensation fra din kommune. Vi

anbefaler derfor, at du undersøger, om du har beskyttet natur på din ejendom. Vær opmærksom på, at oplysninger om beskyttede lokaliteter på hjemmesider kun er vejledende. Er du i tvivl, så ring og spørg.

Anmeldepligten for internationale beskyttelsesområder

Hvis der på din bedrift er Natura-2000-arealer, skal du anmelde en række aktiviteter, som kan påvirke arter og naturtyper i sådanne områder. Det gælder for eksempel tilplantning med juletræer eller levende hegn, driftsændringer af vedvarende græsarealer og lignende. Eller ændringer af søer, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og overdrev, indlandssaltenge, kilder og væld samt vandløb. Tjek det inden du går i gang. Find områderne på nettet – eller spørg din kommune.

Beskyttelseslinjer

Ved kyster, åer, søer, gravhøje, skov eller kirker er der beskyttelses- og bygge-linjer. Du ikke må foretage ændringer i form af bebyggelse, træbeplantning, hegning m.m. inden for disse linjer uden dispensation fra kommunen, for standbeskyttelseslinjen dog staten.

- **Strande og kyster** – her gælder et forbud mod ændringer 300 meter fra kystlinjen, visse steder dog mindre. Er du i tvivl, så spørg statens lokale miljøcenter.
- **Søer og åer** – forbud mod bebyggelse, terrænændringer m.m. i 150 meters afstand dog undtaget de mindste vandløb.
- **Gravhøje og visse andre fortidsminder** – forbud mod hegn, terrænændringer, bebyggelse m.m. indenfor 100 meter.

- **Kirker og skove** her skal du kun kontakte kommunen, hvis du skal bygge indenfor 300 meter

Landzonetilladelse

Ønsker du at etablere et vandhul, opstille en campingvogn, et skur eller i det hele taget ændre arealanvendelse i det åbne land, så skal du indhente tilladelse hos kommunen.

Offentlighedens adgang til det åbne land

- **Mark- og skovveje** - er åbne for offentlighedens færdsel til fods eller på cykel efter nærmere regler i naturbeskyttelsesloven. Ønsker du at nedlægge en markvej, skovvej eller sti, skal du kontakte din kommune.
- **Udyrkede arealer udenfor omdrift** - er åbne for offentlighedens færdsel til fods forudsat, at man kan komme lovligt derhen.

Spørg kommunen om de nærmere regler i naturbeskyttelsesloven.

Fredede områder

For arealer i fredede områder vil der gælde særlige regler fra sted til sted. Det afhænger af den enkelte fredning. Vær opmærksom på dette, inden du laver ændringer. Er du i tvivl, så spørg din kommune. Kommunen kan undersøge, hvad der gælder på din ejendom.

Fortidsminder

Gravhøje, dysser, jættestuer samt diger og gærder i det åbne land er eksempler på fortidsminder, som er beskyttet af museumsloven. Er du i tvivl, så spørg din kommune.

- **Fortidsminder som gravhøje, jættestuer og lignende** - er fredede og må ikke fysisk ændres eller beplantes. Der skal være en 2-meter bræmme omkring et fortidsminde. Her er dyrkning, sprøjtning og jordbehandling forbudt.
- **Sten- og jorddiger** - er næsten alle beskyttede. Det betyder f.eks., at der ikke må graves i dem. Vær opmærksom på, at et dige godt kan være beskyttet selv om, det næsten er

forsvundet i landskabet. Er du i tvivl, så spørg din kommune.

Vandløb

Kommunerne sørger for vedligeholdelse af offentlige vandløb (vandløbsloven). Som lodsejer skal du fjerne oprenset fyld. Endvidere skal du være opmærksom på 2-meter-bræmmen, hvor dyrkning og jordbehandling er forbudt. De præcise bestemmelser for grødeskæring, vandføring, dine forpligtelser med mere fremgår af regulativet. Vær opmærksom på, at du ikke uden tilladelse må ændre på vandløb og dermed vandets frie løb - heller ikke i private vandløb. Er du i tvivl, så spørg din kommune eller tjek regulativet.

KO-kontrol

Er du modtager af landbrugsstøtte, skal du være opmærksom på, at overtrædelse af natur- og miljølovgivning kan få konsekvenser. Kommunen har nemlig indberetningspligt til Fødevarerhverv ved overtrædelser af en række forhold efter disse love.

